

Petíció Gyurcsány Ferenc miniszterelnök úr részére a 2005. évi állami költségvetésről

Tisztelt Miniszterelnök Úr!

Alulírott civil szervezetek súlyos aggodalmunkat fejezzük ki a 2005. évre vonatkozó költségvetéssel és adórendszerrel kapcsolatos törvényjavaslatok miatt. Úgy véljük, hogy amennyiben ezek a jelenlegi formájukban kerülnek elfogadásra, komoly veszélybe kerülhet számos közérdekű társadalmi konszenzussal elért vívmány, sérülhet a polgárok egészséges környezethez való alkotmányos joga és komoly zavarok következhetnek be a civil szféra működésében.

Meggyőződésünk, hogy a jövő évi költségvetésben kiemelt hozzájárulást szükséges biztosítani a környezet- és természetvédelem, az oktatás, a kultúra, az egészségügy, a tudományos kutatás-fejlesztés, az épületfelújítások, az energiahatékonyság, a tömegközlekedés, a vasút, az ökológikus erdő- és agrárgazdálkodás részére. Elengedhetetlennek tartjuk azoknak az állami szervezeteknek a kiemelt támogatását is, amelyek elsődleges feladata az ép, biztonságos környezet, tiszta közélet biztosítása, többek között a környezet- és természetvédelmi hatóságok, az ÁNTSZ és a VPOP megerősítését. Alapvetőnek tartjuk a civil szféra eddigi eredményeinek megtartását, hasznosítását és fejlesztését is.

Különösen aggasztónak tartjuk a Környezetvédelmi- és Vízügyi Minisztérium költségvetési támogatásainak tervezett csökkentését. Az elmúlt hónapok súlyos környezeti balesetei bizonyították, hogy a környezet- és természetvédelmi hatósági munkájának megerősítése nélkül az állampolgárok egészsége és élete veszélyben forog. Emellett a magyar állam az EU csatlakozáskor egy sor olyan környezetvédelmi kötelezettséget vállalt, amelynek teljesítéséhez elengedhetetlen a területi szervek létszámának növelése, mint ahogy azt az eddigi kormányok mindegyike megígérte az Európai Uniónak és a magyar választóknak egyaránt.

Megdöbbenően rövid távú szemléletet tükröz, hogy a költségvetés jelenlegi tervezete gyakorlatilag nem tartalmaz semmilyen összeget a hazai környezetvédelmi fejlesztési és társadalmi célú pályázati rendszerre, csak kizárólag az EU által támogatott nagyberuházások önrészeire. Így a jelenlegi tervek szerint az önkormányzatok, a médiumok, a vállalkozások, az iskolák, a civil szervezetek és a tudományos intézmények nem, vagy csak elenyésző mértékben kaphatnának támogatást olyan tevékenységekhez, mint a környezeti nevelés, társadalmi tudatformálás, tudományos kutatás és fejlesztés, veszélyeztetett állat- és növényfajok védelme, hulladék megelőzési és használati rendszerek kialakítása-fenntartása, illegális hulladéklerakók felszámolása, helyi önkormányzati programok készítése és megvalósítása.

Emellett a költségvetés több százmilliárd forint káros és felesleges támogatást tartalmaz, amelyek megszüntetésével a fenti célokat támogatni lehetne. A források előteremtésére javaslatunk a következők:

- Jelentősen csökkenteni kell az intenzív, vegyszeres mezőgazdaság támogatását. Ez azért is fontos, mert ha az agrár-környezetvédelmi programot részesítjük előnyben, akkor lényegesen több támogatást kaphatunk az Európai Uniótól.
- Egyik legértékesebb, pótolhatatlan vagyunk, a termőföld elvesztegetésének (szinte korlátok nélküli lebetonozásának, leaszfaltozásának, beépítésének) csökkentése, valamint az ezzel kapcsolatos hatalmas ingatlanspekuláció és korrupció visszaszorítása érdekében meg kell szabni a termőföld tényleges árát (például a földvédelmi járulék jelentős emelésével és kiterjesztésével).
- A lakástámogatási rendszert úgy kell átalakítani, hogy új lakások építése kizárólag szigorú környezetvédelmi feltételek teljesítése esetén legyen támogatható. Ez hosszabb távon évi több százmilliárd forint megtakarítást eredményezhet az államnak és az önkormányzatoknak.

- Meg kell kezdeni a kamionforgalomnak nyújtott évi több százmilliárd forint kedvezmény felszámolását. (a nehéz tehergépjárművek üzemeltetői fizessék meg az általuk bizonyíthatóan okozott károkat.)
- Fokozatosan fel kell számolni a személygépkocsi-közlekedésnek nyújtott óriási támogatásokat. (Egyebek mellett meg kell szüntetni azt a lehetőséget, hogy az autók magánhasználatát céges költségként számolják el. Ez a törvényellenes módszer ugyanis rendkívül széles körben elterjedt, és évente több százmilliárd forinttól fosztja meg a költségvetést.)
- Fel kell hagyni a gyorsforgalmi úthálózat erőltetett ütemű bővítésével.
- Az üzemanyag-csempészetet és -turizmust szigorú intézkedésekkel vissza kell szorítani.
- A hulladékok ártalmatlanításának költségviselésénél következetesen kell alkalmazni a „szennyező fizet” elvet, az ipar és kereskedelem felelősségvállalását. A megelőzés elsődlegességét jogi és közgazdasági eszközökkel is biztosítani szükséges (például a tíz éve vajúdó betétdíjas rendelettel, és a termékdíjrendszer fejlesztésével).
- Vissza kell szorítani a fekete gazdaságot (egyebek mellett a már említett állami szervek támogatásának növelésével és érdekeltségük javításával).
- A kitermelt ásványi kincseink árában tükröződnie kell, a kitermelés okozta környezeti károk költségeinek és annak, hogy ezek nem megújuló nyersanyagok (ezt a bányajáradék emelésével lehet elérni).
- Megfelelő végrehajtási utasításokkal lehetővé kell tenni, hogy az erőszak- és pornótartalmú művek után végre beszedjék a törvény által előírt 25 százalékos kulturális járulékot.

Tisztelt Miniszterelnök Úr!

A környezet- és természetvédő civil mozgalmak a korszerű, tudásalapú gazdaság megteremtésében érdekeltek, és így a társadalmi fejlődés egyik fontos motorját jelentik. Kérjük, fogadja el javaslatainkat, és kezdeményezze a költségvetési és adótörvények tervezetének módosítását

Budapest, 2004. október 21.

Tisztelettel:

Sallai R. Benedek
Nimfea Természetvédelmi Egyesület

Horváth Zsolt
Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület

Szilágyi László
Hulladék Munkaszövetség

Farkas István
Magyar Természetvédők Szövetsége

Lukács András
Levegő Munkacsoport
1465 Budapest, Pf. 167; telefon: 411-0509, 411-0510; lukacs@levego.hu